

9. Бабенко А. М. Тактико-психологічні, кримінально-процесуальні, адміністративно-правові та оперативно-розшукові заходи профілактики і запобігання кримінальним правопорушенням. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 1. С. 14–22.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-55>

МІСЦЕВІ ОРГАНИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ АРХІТЕКТУРИ ТА ІНЖИНІРИНГУ

Білик Максим Володимирович

*аспірант кафедри теоретичної юриспруденції
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID ID: 0009-0006-8548-6020
м. Київ, Україна*

Система суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування суспільних відносин у сфері архітектури та інжинірингу на сьогодні представлена не лише центральними органами виконавчої влади, про які було зазначено вище, а також і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування які реалізують відповідну діяльність як на регіональному так і на місцевому рівні. При цьому на відповідних рівнях така діяльність одночасно здійснюється декількома різними суб'єктами паралельно відповідно до покладених на них законодавством повноважень або тих повноважень, які були їм делеговані. Зокрема, компетенції в досліджуваній сфері одночасно розподілені на місцевому рівні між місцевими радами та місцевими державними адміністраціями, а також виконавчими органами з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад, які утворюються при них. Регіональний же рівень адміністрування забезпечується Радою міністрів та Верховною Радою Автономної Республіки Крим, а також обласними та районними радами та державними адміністраціями.

Аналізуючи регіональний рівень варто звернути увагу на повноваження, якими відповідно до законодавства наділені такі органи. Повноваження у сфері містобудування органів влади Автономної Республіки Крим зафіксовані в тексті ст. 10 ЗУ «Про основи містобудування». Відповідно до положень цієї статті серед компетенцій

згаданих органів можна перелічити наступні: реалізація державної політики у сфері містобудування на території Автономної Республіки Крим, розроблення схеми планування території Автономної Республіки Крим та її окремих частин; утворення органів з питань містобудування та архітектури, керівництво їх діяльністю; організація розробки та проведення експертизи, затвердження і реалізація республіканських містобудівних програм, проектів об'єктів, що будуються за рахунок бюджету Автономної Республіки Крим; організація проведення робіт, пов'язаних з прийняттям в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів; організація охорони, реставрації та використання пам'яток архітектури і містобудування; встановлення та зміна меж населених пунктів відповідно до законодавства щодо комплексного розвитку території Автономної Республіки Крим; врахування інтересів відповідних територіальних громад при вирішенні питань планування територій на регіональному рівні тощо [1].

Повноваження другого суб'єкта, який також виконує діяльність із публічного адміністрування на регіональному рівні, зафіксовані в межах наступної статті вказаного Закону України. Отже, ст. 11 ЗУ «Про основи містобудування» наділяє обласні та районні ради наступним переліком повноважень: розроблення та затвердження схем планування територій, містобудівних програм області чи району; затвердження регіональних містобудівних програм; встановлення та зміна меж населених пунктів, затвердження обласними радами містобудівної документації області тощо [1]. У свою чергу ст. 13 цього законодавчого акту містить перелік компетенцій якими наділено обласні державні адміністрації, зокрема, до їх повноважень віднесено: узгодження інтересів територіальних громад при плануванні територій; розроблення і подання на затвердження обласних містобудівних програм, схем планування території області; розгляд пропозицій по встановленню та зміні меж сіл, селищ; організації експертизи містобудівної документації для територій і населених пунктів області тощо [1].

Надалі нам варто зосередитись на характеристиці повноважень органів, які зобов'язані забезпечувати досліджувану нами діяльність на місцевому рівні. Як нами вже було раніше зазначено публічне адміністрування суспільних відносин у сфері архітектури та інжинірингу на місцевому рівні забезпечується одночасно місцевими радами, місцевими державними адміністраціями, а також виконавчими органами з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад.

Першим із вказаних органів з характеристики повноважень якого ми розпочнемо будуть місцеві ради. На сьогодні відповідно до оновлених правил адміністративного поділу та впровадження ширшої

децентралізації місцеві ради поділяються на міські, тобто утворені в містах, селищні – утворені в селищах та сільські – утворені в селах. Комплекс повноважень у сфері містобудування, які притаманні цим органам визначено ст. 12 ЗУ «Про основи містобудування». Відповідно до цієї статті до основних повноважень міських, селищних та сільських рад у досліджуваній нами сфері відноситься: затвердження місцевих програм, генеральних планів відповідних населених пунктів, планів зонування територій, а за їх відсутності – детальних планів територій. На місцеві ради також можуть бути покладені й інші повноваження відповідно до законодавства, а також вони можуть делегувати частину своїх повноважень утвореним при них виконавчим органам або відповідним місцевим державним адміністраціям [1].

Наступним суб'єктом публічного адміністрування на місцевому рівні є місцева державна адміністрація. Повноваження місцевих державних адміністрацій, які реалізуються шляхом публічного адміністрування, закріплені ст. 13 ЗУ «Про основи містобудування». У цій статті визначено, що місцеві державні адміністрації уповноважені на: реалізацію державної політики у відповідній сфері на своїй території; планування територій на відповідному рівні; підготовку пропозицій до програм соціально-економічного розвитку відповідної території; інформування населення про плани розміщення найважливіших містобудівних, промислових, енергетичних і транспортних комплексів; забезпечення охорони культурної спадщини та моніторинг забудови та іншого використання територій. При цьому міські державні адміністрації міст зі спеціальним статусом Києва та Севастополя відповідно до законодавства мають окремі повноваження, до яких належить, зокрема, організація розробки та експертизи містобудівної документації та підготовка її до затвердження [1].

У той же час ст. 14 згаданого закону наводить перелік повноважень, які притаманні ще одному суб'єкту, яким є виконавчі органи сільських, селищних та міських рад. До їх основних повноважень віднесено діяльність щодо: визначення території для містобудівних потреб згідно з рішенням ради; встановлення на відповідній території режиму використання та забудови земель; надання містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок; забезпечення розробки і подання на затвердження відповідних рад місцевих містобудівних програм, генеральних планів, детальних планів, планів червоних ліній; організація охорони культурної спадщини; організація робіт, пов'язаних із створенням і веденням містобудівного кадастру населених пунктів тощо [1].

Останнім із органів місцевого рівня, що потребує нашого аналізу, є суб'єкт публічної адміністрації, якому відповідно до законодавства

делеговані повноваження щодо здійснення державного архітектурно-будівельного контролю на місцях. Відповідно до ч. 3 ст. 6 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлено, що органами державного архітектурно-будівельного контролю є структурні підрозділи з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад. При цьому ч. 5 ст. 7 цього ж нормативно-правового акту визначено, що згадані органи у межах відповідних делегованих повноважень із питань державного архітектурно-будівельного контролю є підконтрольними центральному органу виконавчої влади в даній сфері, тобто ДІАМ. У той же час ДІАМ уповноважений здійснювати державний архітектурно-будівельний нагляд за рішеннями цих органів, а також відповідні рішення можуть бути оскарженими в судовому порядку за правилами адміністративного судочинства. Однак, ч. 2 ст. 7 цього закону містить застереження яке передбачає, що у разі якщо такі органи не були утворенні притаманні їм повноваження реалізуються ДІАМ напряму [2]. Законодавством, зокрема, тією ж ст. 7 встановлені обмеження щодо повноважень таких органів державного архітектурно-будівельного контролю. Критерієм розмежування повноважень згаданих органів виступає клас наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва щодо яких здійснюється відповідний контроль. Отже, відповідні місцеві органи розподілені за компетенцією на дві групи. До першої групи відносяться виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад, що не відносяться до міських рад населених пунктів, які є адміністративними центрами областей, та міських рад населених пунктів з чисельністю населення понад 50 тисяч. Такі органи уповноважені здійснювати державний архітектурно-будівельний контроль лише щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) відносяться до об'єктів з незначними наслідками (СС1) та розташовані у межах відповідних населених пунктів. Другу ж групу складають виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю міських рад адміністративних центрів областей та населених пунктів, що мають населення понад 50 тисяч, а також структурні підрозділи з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Органи другої групи уповноважені здійснювати державний архітектурно-будівельний контроль щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) відносяться до об'єктів з незначними (СС1) та середніми (СС2) наслідками та розташовані у межах відповідних населених пунктів. Державний архітектурно-

будівельний контроль щодо усіх інших об'єктів будівництва здійснюється лише ДІАМ напряду [2].

Перелік повноважень вказаних місцевих органів, яким державою було делеговано повноваження щодо здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, визначається Примірним положенням про органи державного архітектурно-будівельного контролю, що затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 671. У тексті цього примірного положення, а саме на рівні п. 4 встановлено, що до компетенції згаданих органів належить: виконання повного комплексу дій щодо оформлення документів, які дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів; здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, а також контролю за виконанням приписів посадових осіб відповідних органів; проведення розгляду справ про адміністративні правопорушення пов'язані з їх діяльністю та справ про правопорушення у сфері містобудівної діяльності тощо [3].

Останнім із органів влади, що може виступати суб'єктом публічного адміністрування в сфері архітектури та інжинірингу, є військові адміністрації. Поява відповідних органів в нашій державі, як було згадано раніше, обумовлена введенням на території України воєнного стану. Військова адміністрація з моменту свого утворення відповідно до законодавства переймає на себе частину або всі повноваження органів місцевої влади представлених державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування на відповідній територіальній одиниці. Повноваження військової адміністрації закріплено ч. 2 ст. 15 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII. Серед усіх компетенцій, можемо виокремити наступні повноваження військових адміністрацій населених пунктів, що пов'язані з регулюванням архітектурної та інжинірингової діяльності: надання відповідно до закону містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок; вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин; прийняття рішень про обстеження будівель і споруд, пошкоджених внаслідок бойових дій тощо. Окрім цього пунктом 9² розділу V «Прикінцеві положення» ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» на період дії правового режиму воєнного стану та протягом одного року після його припинення чи скасування до повноважень начальників військових адміністрацій віднесено ухвалювати розпорядження, якими визначаються межі територій для яких розробляються схеми розміщення. Затверджена схема розміщення в свою чергу надає право розміщувати тимчасові споруди для

життєзабезпечення населення на земельних ділянках будь-якої категорії, крім певних виключень, без зміни їх цільового призначення [2].

Література:

1. Про основи містобудування : Закон України від 16.11.1992 № 2780-ХІІ : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>.

2. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI : станом на 31 жовт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>.

3. Деякі питання діяльності органів державного архітектурно-будівельного контролю : Постанова Каб. Міністрів України від 19.08.2015 № 671 : станом на 13 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-п#Text>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-56>

ЦИФРОВІ АКТИВИ ТА АКАУНТИ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ СПАДКУВАННЯ

Яковлев Максим Денисович

здобувач освіти 2 року

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Навчально-науковий інститут права

Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Цифрова трансформація сучасного суспільства зумовлює необхідність теоретичного переосмислення фундаментальних принципів приватного права та удосконалення діяльності інститутів приватного права. У цьому контексті концепція постіндустріального суспільства, розроблена Деніелом Беллом, визначає інформацію як ключовий суспільний ресурс [4]. Мануель Кастельє розглядає сучасну віртуальну реальність (або, які він пише – реальну віртуальність) крізь призму мережевих структур, що функціонують у цифровому середовищі [6].

За своїм цивілізаційним значенням та масштабом сучасна цифрова революція співвідноситься з інформаційною трансформацією, започаткованою винайденням друкарського верстата Й. Гутенбергом [2], що радикально змінила способи створення та поширення інформації.